

פרוטוקול מס' 211

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ד', י"א כסיון, תשל"ב
(24.5.72), בשעה 8.30

ב כ ח ר :

חברי הועדה: י. גולדשמיט - יו"ר

- ש. ה. זכאי
- א. אנקוריון
- ש. ארזי
- י. ארידור
- מ. ביבי
- מ. בן-פורת
- ג. האוזנר
- ב. הלוי
- מ. סורקיס
- מ. פרוש
- ש. פרידמן
- י. קורן
- י. ה. קלינגהופר

- מוזמנים:
- א. ידין - מטעם משרד המשפטים
 - מר קראפט - מטעם משרד הפנים
 - י. רותם - " " "
 - א. שפט - " " "

ר. מלחי - מזכירת הועדה

רשמה: מ. טרלו

סדר היום: חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וכהונתו), תשכ"ט - 1969

היו"ר י. גולדשמידט:
אני פותח את הישיבה.
אני רוצה להביע תודתי לחה"כ פרידמן
שמילא את מקומי בישיבה הקודמת וגם בישיבות אחרות; ולקדם
בברכה את חה"כ בן-פורת שחזר מחו"ל וכן את חה"כ סורקיס שימלא
את מקומו של חה"כ צדוק.

לסעיף 12 נחזור עם בואו של חה"כ האוזנר
שביקש לדחות את ההצבעה בסעיף זה.

ש. ארזי: לסעיף 10(א)

אני זוכר את הדיון בסעיף אולם לא זכורה
לי הצבעה בעניין זה. נאמר לי שזה היה בהקשר לסעיף 7. אני
מבקש מהיו"ר לומר אם היתה הצבעה, ואם כן, אני מבקש זכות הסתייגות
בעניין זה. אני בעד הצעת סעיף 10(א) כפי שהיה בהצעה הכחולה.

היו"ר י. גולדשמידט: מפנה למרוטוקול מס' 171 מיום 19.1.72.
היתה הצבעה על סעיף 10(ג).

יתכן שאדם יהיה מועמד של מפלגה וגם
ייבחר אישית. ע"י כך הוא מבטיח את עצמו. אם הוא מועמד אישי בלבד
ולא מופיע ברשימת מפלגה, הוא לא יהיה חבר המועצה.

ש. ארזי: ברוב המקרים יתכן שייבחר ראש הרשות המקומית
כשלא יהיה ברשימת מפלגה. לא נראה לי
שניטול ממנו את זכות ההצבעה. יהיו בידיו כל הזכויות אבל זכות אחת
לא תהיה לו - זכות ההצבעה.

לכן אם היו"ר קובע שהיתה הצבעה, אני
מבקש רוויזיה אם יתמכו בי; אם לא יתמכו בי חברים, אבקש לרשום
לי הסתייגות.

היו"ר י. גולדשמידט: אם חה"כ ארזי אומר שלא היה נוכח בהצבעה
ולכן לא יכול היה במקום לבקש זכות הסתייגות,
אין מניעה שנרשום את הרשות הזאת בפנינו.

אשר לרוויזיה, אולי יהיו כמה נושאים
כאשר נגמור את הדיון בחוק, בו ירצו חברים לבקש רוויזיה. אנחנו
נודיע על כך מראש שעל סדר היום תהיה רוויזיה על כמה החלטות.

ה ו ח ל ט

לתת רשות לחה"כ ארזי לרשום הסתייגות בסעיף 10.

--

סעיף 14

א. ידין: לא ברור לי מדוע נכנס סעיף זה. אינני
רואה את התועלת שבסעיף ומציע למחוק אותו.

בן-פורת: אם ד"ר ידין אומר שמבחינה משפטית הסעיף
מיותר, אפשר למחוק אותו.

י. רותם:

חששו שאולי בחוקים הקיימים יש הוראות שיעמדו אחר-כך בסתירה, לכן הציעו את הסעיף הזה. יתכן שאין צורך בו. היום ראש הרשות יכול להעביר סמכויותיו לסגן. בלי סעיף 14(ב), יוכל לומר שכל מה שאיננו כתוב בחוק הזה, לא קיים יותר. לכן היו כאלה שאמרו שצריך להכניס את הסעיף. אינני מתנגד לפחיקתו אם המשפטנים בטוחים שלא תהיינה תקלות בכצוע החוק.

י.ה. קלינגהופר:

אני מקדם בברכה את ההצעה למחוק סעיף 14(א). מוטב כי נתחיל להתעלם מהצורך להכניס את הסעיף השגרתי הזה לחוקי הכנסת.

אשר לסעיף 14(ב), הייתי מבין אילו בחוק היה כתוב שעל אף האמור בחוק אלמוני אחר, וכו', לגבי עניינים מסויים ~~החוק יחול על כל מי שיש בו~~ הייתי אומר שפה יש קביעה מפורשת של גריעה מסמכות, ואז היה טעם לקבוע מה שכתוב בסעיף קטן (ב) כי אז היה נקבע כלל פרשנות מיוחד לגבי החוק הזה שלא הגלך לפי אינטרפרטציה של שינוי מכללא, אלא השינוי שהיא אינטרפרטציה הנוהגת אזלנו, שתיקון לא צריך להיות מפורש אלא הוא יכול להיות על דרך של ציטפליקציה. אם רוצים לשנות זאת, השינוי צריך להיות כזה שיובן שהוא בא לתקן הוראה בחקיקה, ואז הייתי מבין את ס"ק (ב) ברגע זה אינני מוצא שום הוראה שבה היה כתוב: על אף האמור בחוק הבחירות לרשויות המקומיות בסעיף כזה וכזה, ההיין מעתה ואילך יהיה זה. אז הייתי מבין. היות ואינני מוצא דבר כזה, אני חושב שהסעיף מיותר. לכן אני מצטרף להצעה לפחיקת סעיף קטן (ב).

מר קראפט:

אני סבור שיש לשקול בשלב יותר מאוחר עניין סעיף קטן (ב). בסעיף 7 מתייחסים לכל הסעיפים העומדים בניגוד לסעיפי החוק הזה. שם ייכתב: על אף האמור...

א. אנקוריון:

על החוק לומר דברים ברורים ולא להשאיר מקום לדו-משמעיות. אינני מתנגד לפחיקת

ס"ק (א).

אולם אני בעד השארת ס"ק (ב). נכון שקיצצנו בסמכויות. סעיף 11 כולל סמכות לראש המועצה להביא עניין לדיון חוזר. לפה לנו להשאיר דבר כזה בספק?

ש. פרידמן:

הוזכר סעיף 7. יש לי ספק באשר לסעיף 26. אם נקבל שהוא יחול בשינויים המחוייבים, יכולתי לתאר לעצמי אינטרפרטציה כזאת: שינויים מחוייבים בין שהם מוסיפים ובין שהם גורעים. סעיף 14(ב) אומר שהוא יחול בשינויים המחוייבים. אולם אם אלה מחייבים גריעה מסמכות, הרי אין עושים זאת. זה מעורר ספק אם לבטל את הסעיף. כאשר נבדוק את שני האלמנטים ביחס לסעיף 7 וסעיף 26. יתכן שנוכל לומר שמקומו של סעיף 14(ב) אינו כאן. לפי שעה, אינני משוכנע בכך.

ש. ארוזי:

אני מציע לא להכריע בשלב זה. אם יתברר שזה נחוץ, נחזור לנושא זה. לגבי המיקום - אני מסכים שזה לא המקום המתאים. אם הסעיף יבוטל, מקומו בסוף.

י.ה.קלינגהופר: מציע להצביע על פתיקת סעיף קטן (א).
אשר לסעיף קטן (ב), אני מציע שלא בחליט
אלא כאשר החוק כולו יהיה ברור לנו.

היו"ר י. גולדשמידט: לפי פקודת הפרשנות, "בכל דין אחר" - הרי
דין כולל גם פקודה או צו, זו לא רק חקיקה
ראשית. אם דוחים את ההכרעה בסעיף קטן (ב), אינני רואה יתרון
שעל סעיף קטן (א) נצביע. אם כבר נוטים לדחות את ההכרעה, אז
נדחה אותה לגבי סעיף 14 כולו, ונחזור לדון בו כאשר כל החוק
יהיה מונח לפנינו.

ה ו ח ל ט

לדחות את ההכרעה בסעיף 14 עד לסיום הדיון
בחוק זה.

סעיף 12

ג. האוזנר: ביקשתי לדחות את ההצבעה בסעיף 12
כדי שתהיה לי שהות להתייעץ עם המציעים.
לצערי, מר רוזן לא היה בעיר בפסח שבועיים אלה. אינני יכול
לבקש מהועדה שום דבר נוסף. אני מציע לשמוע את דעת חבר-הכנסת
בן-פורת.

מ. בן-פורת: אם חברים רבים ביקשו למחוק את זה, אני
מוכן למחוק. אם נמחק את הסעיף, סעיף 14(ב)
צריך להשאר.

ה צ ב ע ה

בעד פתיקת סעיף 12 - 10
נגד - 0
נמנעים - 2

ה ו ח ל ט

למחוק את סעיף 12.

סעיף 13

היו"ר י. גולדשמידט: כמובן שסעיף 12 צריך להוציא.
הודגש שיש להבחין בין האצלת סמכות לבין
הפקדה של אדם הממלא מקום ראש הרשות לפי החוק. אם אין הוא
רשאי לאצול, אין זה נוגע לסמכויותיו וזכויותיו של ממלא מקום
סטטוטורי. לא צריך להיות מקפוא לגבי הסעיף הזה לפי שרונה
לשפור על מעמדו של ממלא מקום, כפי שח"כ ביבי הציע בפעם הקודמת.

ט. בן-פורת:
לדעתי אין לאצול את הזכנת הזאת לסגן.
ראש הרשות לא צריך לצאת לחו"ל, עליו
לשבת ולמלא את תפקידו בישראל. אם הוא יוצא לחו"ל כשביל
המועצה, חברי המועצה לא יעמידו את ראש הרשות במצב עדין,
ואם היא תעשה זאת, יכול הוא להעמיד את הנושא מחדש על סדר-
יומה של המועצה.

אני בעד השארת הסעיף כמות שהוא.

היו"ר י. גולדשמידט:
אני רואה צורך להבהיר לעצמנו למה קבלת
הסעיף הזה מחייבת אותנו. אני הבעתי דעה
כאילו קבלת הסעיף הזה, לגבי אצילת סמכויות, אינה אומרת דבר
לגבי מעמדו והכותם של סגן הממלא את מקום ראש הרשות.
לח"כ בן-פורת ברור שגם זה צורה של אצילת
סמכויות. את זה צריך לברר. אני חושב שהוא מדבר על אצילת זכות
בלבד, ואתה אומר שזה כולל גם ממלא-מקום.

א. סדיגור:
יש שתי שאלות.
אם ראש רשות שנבחר בבחירות אישיות יכול
לאצול את הסמכות לפי שהוא אחר. סעיף 13 נותן על זה תשובה שלילית.
השאלה אם הסגן הממלא את מקום ראש הרשות יכול גם כן להשתמש
בזכות הזאת בתוקף תפקידו כממלא מקום.

בשתי השאלות האלה הועדה צריכה לעיין ולתת
תשובה. סעיף 13 נותן תשובה רק על חצי שאלה. לגופו, הוא התקבל
על-דעת חברי הועדה. אני מציע שהועדה תיתן דעתה על כך אם
לממלא מקום יש זכות או לא. הועדה תכריע בדבר הזה, אם זכות הוטו
ניתן רק לראש העיר הנבחר בבחירות אישיות, או אם היא ניתנת להעברה
גם לפי שהוא אחר.

מ. ביבי:
נאמר: ראש רשות מקומית או ממלא המקום, הקבוצה,
האם זה יפתור את הבעיה?

ב. הלוי:
נדמה לי שהענין קשור לסעיף 16. עלינו
לשים את דעתנו על כך, מה יקרה בתקופת
הביניים, כאשר אין ראש מועצה. אני מציע להשאיר את השאלה פתוחה
ונדון בה כאשר נגיע לסעיף 16.

א. שפט:
כאשר אמרתי שראש רשות מוגדר בסעיף 13
האומר שראש רשות אינו ראשי לאצול מסמכויותיו.
פירושו של דבר, שהכוונה לראש רשות ורק לו בלבד. הכוונה היתה
שהסמכות הזאת תשאר באופן בלעדי בידי ראש הרשות הנבחר. סעיף 134
לפקודת העיריות לא נוגע לנושא. כרגע המצב הוא שאי אפשר לאצול
את הסמכויות. אם חברי הועדה רוצים שיהיה מצב שונה - וזה"כ ביבי
רצה בכך - על הועדה להחליט מה היא רוצה.

י. רותם:
עלינו להבדיל בין שני דברים. בין סמכויות
שהחוק מקנה לראש הרשות או לממלא מקומו
(לפי סעיף 134 לפקודת העיריות). אם נבצר מראש רשות לפעול, באופן
אוטומטי עוברות הסמכויות לממלא המקום. לפי סעיף 13 אי אפשר
לאצול את הסמכות של הוטו לאף אחד. סגנו של ראש הרשות אינו יונק
את סמכויותיו ע"י אצילה, אלא החוק קובע את זה.
אני מציע להשאיר את סעיף 13 וכאשר נדון
בסעיף 16 אפשר לסייג את הזכות של הוטו.

א. אנקוריון:
אני נוטה לפתור את השאלה בסעיף 16:
אני מציע לא להקל ראש בהעדרו של
ראש המועצה. הרבה דברים יכולים לקרות בהעדרו. איננו
מתיימרים אגב החוק הזה לשנות את פקודת העיריות שמעונה
תיקון יסודי.

אם יש חשש שאצילת סמכויות כוללת את
האפשרות שגם הסמכות לפי סעיף 11 תוכל לעבור אפילו לפקיד,
ורוצים לחסום את זה, צריך לומר זאת במפורש.

בסעיף 16 מדובר על כך שהסגן ימלא את
מקום ראש הרשות אם ייעדר או יבצר ממנו למלא את תפקידו.
אני בעד נתינת הסמכות לפי סעיף 11 גם לסגן. שייאמר במפורש
שאת זה הוא לא יכול לאצול לפי שהוא אחר אלא לסגן שימלא את
מקום ראש המועצה כאשר זה לא יוכל למלא את תפקידו.

בשלב זה אני מציע להשאיר את הענין פתוח
עד שנדון בסעיף 16

ש. ארזי:
אני תומך בעמדת חה"כ בן-פורת. ההגיון
של החוק הוא שבחורים ראש עיר בבחירות
אישיות. משום כך נותנים לו סמכויות מסוימות שאינן מוקנות
לראש עיר שנבחר ע"י המועצה.

סעיף 11 נותן סמכויות מיוחדות לראש העיר
שנבחר בבחירות אישיות, ומשום כך רוצים לתת לו סמכויות מיוחדות
שזה אד-פרסונם. את הסמכויות הללו אי אפשר לתת למלא מקומו.
אני בעד השארת ההצעה הכחולה.

י.ה. קלינגהופר:
צחק פר רותם באפרו שיש הבדל בין סעיף 13
לסעיף 16. סעיף 16 מדבר על דלגציה של
סמכויות של מלא מקום מכוח החוק, במישרין ללא צורך של אצילת
סמכויות. סעיף 13 דן בבעיה אחרת. יתכן שראש המועצה עמוס
עבודה ולכן באה אצילת סמכויות. לפי פקודת העיריות הוא יכול
להעביר חלק מהנטל שלו אפילו על שכם פקיד העיריה, אין זה
אפילו סגן או איש שנבחר. סעיף 13 מקבל את צידוקו לאור
ההוראה הכללית של סעיף 135 לפקודת העיריות, על כן הוא הכרחי.
צריך לסייג את זכות האצילה.

סעיף 13 לא דן במקרים המיוחדים המפורטים
בסעיף 16, שראש הרשות נעדר או נבצר ממנו למלא תפקידו או החל
לכהן. כשראש הרשות יכול למלא את תפקידו, וסעיף 16 לא חל, האם
הוא יכול לאצול סמכויות לסגנו? מדוע זכות חשובה כמו וטו
לא יידרש למלא בעצמו? אין לסגן מעמד של נבחר ישירות ע"י
התושבים, מדוע לאצול לו זכות כזאת?

אני בעד איסור אצילת סמכויות לפי סעיף 13
לא רק לגבי פקידי האיר אלא לגבי כל אדם, ואפילו סגניו של ראש
הרשות.

סוגיה שונה היא כאשר נבצר ממנו - מסיבה
זו או אחרת - למלא את תפקידו, ועל זה נדון בסעיף 16

האנשים הנ"ל יוצאים מהחוקה, ראש הרשות יבחר
במקרה של חירום, ע"י בחירות ישירות של התושבים,
יתכנו מקרים אחרים, אבל אני מקווה שהם יהיו יוצאים מן הכלל.
ראש הרשות איננו רק ראשון בין שווים אלא יש לו מעמד מיוחד.
סמכות זו, וזו בלבד, מצדיקה שאנחנו נעניק לו, וממילא גם
לאחרים שייבחרו בבחירות אחרות לכהן בתפקיד זה. לפעמים ראש
הרשות איננו אפילו הראשון במשמית מפלגתו. איננו רואה צידוק
לכך שחבר מועצה או סגן יוכלו לעכב החלטה שהתקבלה ע"י רוב חברי
המועצה. על כן צריך לסייג רשות אצילת הסמכות הזאת. כאשר נבצר
מראש הרשות לכהן בתפקידו, אני מתנגד לאצול את הסמכות לסגנו.
אם התקבל החלטה לפורת רוחו, צריך לאפשר לו להפעיל את זכות הוטו.

צריך לשמור על קשר בינו לבין חברי המועצה. אני נגד אצילת זכות הוטו לסגן או למלא מקום, מאותן הסיבות שהוא נבחר כמו כל חברי המועצה.

י. רותם: מה עם ראש מועצה שנבחר ע"י חברי המועצה?

ג. האוזנר: יהיה לו אותו מעמד, לא נוכל להבחין. אנחנו רוצים שייבחר ע"י הציבור. אבל אם מי שהוא ייבחר ע"י המועצה, צריך לפת' לו את כל הסמכויות.

ב. הלוי: מצטרף לדברי חה"כ קלינגהופר והאוזנר. כולנו מסכימים שראש מועצה אינו ראוי לאצול סמכויות לפי סעיף 11. הויכוח יהיה בסעיף 16. בסעיף 16 צריך יהיה לומר שלמלא המקום תינתנה סמכויות, פרט לסמכות לפי סעיף 11.

ת צ ב ע ה

בעד אישור סעיף 13, בהשמטת ס' 12 - 12
נגד 1

ה ו ח ל ט

סעיף 13 אושר. איזכור סעיף 12 - יושבט
נוסח מדויק יובא לוועדה

סעיף 15

היו"ר י. גולדשמידט: האם גם עד עכשיו קביעת הנורמות של שר הפנים היו טעונות אישור ועדת הפנים או שהשר קבע זאת בעצמו?

י. רותם: מציע להקדים את הדיון בסעיף 16: אני רוצה להציע שלכל ראש רשות יהיה מלא מקום קבוע כדי שלא תהיינה הפרעות בעבודה במקרה שייעדר ראש הרשות. ענין הסגנים איננו קבוע, קודם כל צריך להיות מלא מקום. החוק קובע שצריך לבחור במלא מקום.

היו"ר י. גולדשמידט: נדון בסעיפים לפי הסדר.

פ. ביבי: אני מציע שהסעיף יקבע את מספר הסגנים שיהיו לראש הרשות, שלא יהיו פחות מאחד ולא יעלו על שלושה, אבל שזה ייעשה בחוק ולא ע"י תקנות של שר הפנים.

אני מציע ששר הפנים יקבע בתקנות את גודל הרשות המקומית שיהיו לה יותר מסגן אחד, וזה יהיה באישור ועדת הפנים של הכנסת. אם השר יאמר שרשות מקומית בעלת אוכלוסיה של 50,000 תושבים יהיה לה סגן אחד, ועד 150,000 - שני סגנים. אז התקנות תהיינה חד פעמיות, תוך פשינויים מרחיקי לכת.

פ. פרוש:

אני מציע לשלב את הדיון בסעיף 15 ו-16 בסעיף 15 יקבע שצריך לקבוע סגנים אחד מהם יהיה מפלא מקום. במקום המלים "לא יעלה על שלושה", אני מציע "לא יעלה על ארבעה". המדובר בערים הגדולות. ראש הרשות יבחר בבחירות אישיות וצריך לתת לן אפשרות להקים קואליציה מקיר אל קיר. צריך לקחת בחשבון את המציאות במדינה ולכן הפסימום צריך להיות ארבעה ולא שלושה סגנים. המועצה תקבע את הסגן ולא ראש העיר.

ג. האוזנר:

ברור שצריך להיות לפחות סגן אחד. אני מציע לפחוק את המלים: "ובלבד שלא

יפחת מאחד".

עד עתה גם ברשויות קטנות היו ריבוי סגנים. מעתה יעשו את ההסדרים הקואליציוניים מתוך ידיעה שהענין הזה מוגבל. במידה ואפשר לסייג את המספר של הסגנים על פי החוק, אני מציע לעשות זאת. הדבר צריך להיות קבוע לפי קריטריונים אובייקטיביים. אין נפקא מינה אם שר הפנים יקבע את זה בתקנות באישור ועדת הפנים, או שהחוק יקבע את זה. אני מעדיף שהשר יקבע את זה בתקנות, כדי שלא יהיה צורך לשנות את החוק, במידה ותגדל האוכלוסיה במקום מסוים.

אני מציע להשאיר את הנוסח כמות שהוא, פרט לפחיקת המלים "ובלבד שלא יפחת מאחד".

פ. בן-פורת:

ראש הרשויות הנאלצים לפנות סגנים, נמצאים תחת לחצים ערב הקמת הקואליציה. במידה ותהיינה בחירות אישיות, ההסכמים הללו לא יהיו כל כך חשובים כמו היום. ריבוי הסגנים מביא לבזבוז כספים. אני נגד זה שיהיו לפעלה משלושה סגנים. אחרי הבחירות האישיות אני מקווה שתהיינה פחות מפלגות במדינה וכספי הציבור יוזרמו לעניינים חשובים ולא לחלוקת הטבות. סגן פירושו מכוננית, נהג, מזכירה, חדר וכל הקשור בזה. הסגן גם יחפץ לו פעולה ולא תמיד היא חיונית, לפעמים זה בא כדי להצדיק את קיומו. אני חושב שהסעיף הזה הוא חיוני מאד.

אני מצטרף לעמדת חה"כ האוזנר, ששר הפנים יקבע את זה בתקנות.

אולי אפשר למזג סעיפים 15 ו-16 ולדבר על סגנים ולומר שאחד מהם יהיה מפלא מקום.

ג. הלוי:

אני בעד הגבלת הסגנים לשלושה. לפי דעתי גם מספיקים שני סגנים, אבל על כל פנים לא צריכים להיות יותר משלושה.

אני מסכים להצעת חה"כ ביבי, האוזנר ואחרים שאמרו שהחוק צריך לקבוע לראש רשות לפחות סגן אחד, ויכולים להיות עוד שניים. צריך לבטא את זה באופן חיוני לפני שמדברים על התקנות. בתקנות לא יכול להיות שום דבר חוץ מהקדם. התקנה יכולה לומר שברשויות עד * תושבים יהיה פסימום סגן אחד; בין א עה * תושבים, יהיו שני סגנים; ולפעלה * יהיו שלושה סגנים. אני רוצה שיהיה ברור שהמספר נקבע לפי מספר התושבים. אפשר לנסח את זה כך, שלראש הרשות יהיה סגן אחד או שניים או שלושה, בהתאם למספר התושבים. מספר התושבים יקבע ע"י שר הפנים באישור ועדת הפנים.

ש. ארזי:
מציע לחוק את הסעיף. הנושא חשוב.
מדוע הנושא קשור דוק בחוק הזה?
זו בעיה מוניציפאלית שמשרד הפנים מטפל בה. זה נוגע לכל
הסטרוקטורה של המועצות המקומיות. אינני רוצה לחוות דעה
אם המקסימום צריך להיות שלושה או שניים. כאשר נדון בחוקה
המוניציפאלית נצטרך לדון גם בזה.

האם קביעת מספר הסגנים הוא הדבר
היחיד הטעון תיקון ורפורמה במציאות שלנו ברשויות המקומיות?
מדוע ע"י כך שבוחרים ראש מועצה מקומית בבחירות אישיות, צריך
לשנות את המצב? יש בעיות שונות של השלטון המוניציפלי שצריך
להסדיר אותם בחוק. האם שאלת הרפורמה במסי עיריה, היא שאלה
פחות חשובה? בכל זאת איננו דנים בזה.

החוק שלפנינו בא רק להסדיר ענין בחירות
אישיות לראשי העיריות. אני מציע לחוק את סעיף 15.
המגמה היא לפנוע ריבוי סגנים, ונמצא דרך לעשות זאת. יתכן שצריך
להכניס תיקון לפקודת העיריות. אולי נבקש ממשרד הפנים להחיש
את הכנת החוק.

א. שפט:
כנוהל המוניציפלי הקיים, יש להבחין היטב
בין סגנים בפועל וסגנים שאינם מקבלים
משכורת. נערכה עבודת מחקר בבעיה של הסגנים מקבלי המשכורת
ואלה שאינם מקבלים משכורת. הופתענו לראות שכמעט בכל המקומות
מספר הסגנים אינו עולה על שלושה, אבל ברוב המקומות יש פחות
סגנים מהפותר. המצב יותר טוב ממה שאפשר היה לתאר. ה"אינפלציה"
של סגנים, היא בדרך כלל ללא שכר, שם אתה מגיע ל-4 - 5 - 6 - 9
סגנים ששגים מהם מקבלים שכר, והיתר אינם מקבלים שכר.
הסגנים ללא שכר ייקראו: חברי הנהלה בכירים.

אנו תומכים בהצעה שלא יהיו למעלה משלושה
סגנים. אבל למען ההבהרה רציתי רק לומר שלא כצעתה... אין כל
כך הרבה סגנים.

י. רותם:
אם קובעים שהשר יקבע בתקנות את מספר
הסגנים, וזה יהיה באישור ועדת הפנים,
זה איננו כל כך אלגנטי. השר יקבע לפי קריטריון של מספר התושבים.
לא צריכה להיות חובה של סגנים. גם אם
השר יקבע ברשות מקומית שלושה סגנים והיה בה רק אחד, אין חובה
לפנות עוד שניים.

איננו יכולים להתחשב רק במספר התושבים.
יש רשויות מקומיות מעורבות כמו עכו ומעלות או תרשיחה ששם
אנחנו חייבים, גם אם המספר לא מגיע לכך שימונו שני סגנים,
לפנות שניים; כדי לתת אפשרות לפנות גם סגן ערבי.

אם קובעים בחוק שמספר הסגנים תלוי במספר
התושבים, אז גם ועדת הפנים איננה יכולה לשנות. לכן אני מציע
שלא ראש רשות יהיה סגן שימלא את מקומו של ראש הרשות במקרה שהוא
נעדר או נכזר ממנו למלא את מקומו. ברשויות מקומיות ששר הפנים
יקבע בתקנות שיכולים להיות בהם סגן אחד או שניים נוספים,
בהתאם למספר התושבים; ברשויות מקומיות מעורבות, אפשר להגדיל
את המספר במקום שיהיה סגן אחד יהיו שני סגנים. אפשר גם להוסיף
סגן, במקרים מסוימים, וזה טעון אישור ועדת הפנים.
הסגן הראשון יבחר לפי הצעת ראש הרשות, והסגנים האחרים יבחרו
על פי הצעת חברי המועצה. שלושת הסגנים צריכים להיות חברי
המועצה. זה לא נאמר בהצעת החוק.

א. ידין:

אני רוצה להתייחס להצעת הה"כ ארזי, לחוק את סעיף 15 כליל; ולשקול תיקונים של הפקודה הקיימת. אבל אם לא מרחיקים לכת, נראה לי סעיף 15 מקוטע מדי. מי בוחר את הסגנים, איך בוחרים אותם? זה לפי הסעיפים הקיימים. כאן העניין נראה לי מנותק. לא ברור מה הקשר או הנימוק בין סעיף 15 והסעיפים הקיימים (128 - 129). לפי הסעיפים הללו יש לכל עיריה לפחות סגן אחד, וכאן יש גם מקסימום של מספר סגנים. שם הדבר משולב בשאר הסעיפים כי יודעים מי בוחר את הסגנים ואיך בוחרים אותם בחוק שלפנינו קובעים את המספר ולא יודעים אם זה תיקון לסעיף 128 ע"י הגבלת המספר והתקנות של שר הפנים, או שזה הסדר חדש, הבא במקום הסעיפים ההם, ואז צריך להגיד מי בוחר את הסגנים.

מ. סורקיס:

אני תומך בהצעת מר רותם, שלא צריכים לקבוע חובה של סגנים. יש מקומות שבהם אין סגן והמועצה פועלת היטב.

אשר להערת מר רותם בקשר לאישור ועדת

הפנים - זה אבסורד.

אם בכל מקום צריך להיות סגן, אז יבנו סגן, ואילו עכשיו יש מקומות בהם אין סגן. במקרה שראש המועצה ייעדר, המועצה תקצט ותבחר את מלא המקום.

הביקורת של ועדת הפנים לא צריכה להבהיל, זה לטובת משרד הפנים, כי אז הם לא יעמדו בפני לחץ.

בענין הפיזיוטים, אני מציע לא לכתוב את זה. לכל חריגה יהיה נוסח, מבלי להזכיר את זה במפורש.

מ. ביבי:

מציע בסעיף 15 לכתוב שמספר התושבים יהיה לפי יום קובע. אני רוצה למנוע את האפשרות שאם רשות מקומית תימצא על הגבול בין סגן אחד ושנים, או בין שני סגנים ושלושה, וכעבור כמה חודשים היא עוברת את הגבול, אז תביה התרוצצות כדי להוסיף סגן. את זה צריך למנוע, א"ע"י כתיבת יום קובע לגבי מספר התושבים; זה יכול להיות יום הבחירות או יום קובע אחר.

ש. פרידמן:

אני חותר להגמיש את הסעיף באשר למספר המקסימלי של הסגנים. אמנם נאמרו הרבה דברים בגנות ריבוי הסגנים, אבל זה נושא שראוי לתשומת לב.

יש סעיף שמתקנו, אבל בזה לא מתקנו את הצרכים והבעיות. אני מתכוון לסעיף התקציב, אישורו וכיו"ב.

כאשר התוכחנו בסעיף 12, אמרנו שיהיו בעיות קשות לראש הרשות ועליו יהיה למצוא פתרון. מה פירוש מציאת פתרון במציאות פוליטית? זה מו"מ, מיקוח, מתן ולקיחה. אי אפשר להתעלם מזה שנוסף לפילוסופיה, צריך לתת לראש הרשות ולמועצה אפשרות לעבוד. לעבוד בלי תקציב או מתוך התרוצצות מסביב לאישור התקציב, זה לדעתי לא יהיה נכון. אינני יכול להתעלם מהאלפנט הזה. לכן אני אומר, במציאות הפוליטית אנחנו משלמים כסף כדי לאפשר עבודה פרלמנטית סחירה. האלפנט של שכר ומכוננית איננו כל כך כבד-משקל. מקיים סעיף 18, שאיננו אוטומטית פונקציה של מספר הסגנים. יכול להיות מספר סגנים x והמשכורות - y.

שמענו שאין משיכה לתפקיד הזה ורוצים לתת לראש הרשות מעמד כזה שלהבא תהיה משיכה לתפקיד. גם בין המועמדים לסגנות יכולים להמצא כוחות טובים.

אני מציע (הניסוח עוד צריך להקבע) שלא נגביל לשלושה את הסגנים, אלא נמצא נוסח גמיש שיאפשר (ע"י תקנות שר הפנים באישור ועדת הפנים, או בצורה אחרת) לא ללכת מן הקצה אל הקצה. אני הייתי קובע מינימום אחד והמקסימום חמישה, מה גם שהאלמנט של הרכב אוכלוסיה דורש תשומת לב.

י. רותם:
חובה של סגן אחד, אין פירושו שהוא יהיה בשכר. סמכות של קביעת שכר, נמצאת בידי שר הפנים. גם אם יהיו שלושה סגנים, אין פירוש הדבר ששלושתם יהיו בשכר.

המשך הדיון נדחה

ג. האוזנר:
על שולחננו מונח חוק שיפוט בתי דין יהודיים קראים (נשואין וגירושין). עיכובו גורם ייסורים רבים לכני העדה הזאת. הייתי מבקש, אם תמצא את הדרך להקדים את הדיון בהצעת חוק זו.

היו"ר י. גולדשמידט:
החוק לא נעלם מפני. יכול להיות שנמצא זמן לזה.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00